

Uchwała Nr XI/119/24
Sejmiku Województwa Małopolskiego
z dnia 28 października 2024 r.

w sprawie rozstrzygnięcia wniosku Pana Adama Szulca Prezesa Zarządu Szulc-Euphenics.com p. Spółka Akcyjna w przedmiocie sygnalizacji podejrzenia naruszenia zasad uczciwej konkurencji w obszarze wydatkowania środków publicznych w ramach projektu dofinansowania gmin w zakresie zaopatrzenia w kompostowniki

Na podstawie art. 18 pkt 20 oraz 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2024 r. poz. 566), § 55 pkt 5 Statutu Województwa Małopolskiego (Dz. Urz. Woj. Małopolskiego z 2021 r. poz. 6085) w związku z art. 241 i 242 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2024 r. poz. 572) Sejmik Województwa Małopolskiego uchwala, co następuje:

§ 1.

Sejmik Województwa Małopolskiego, po rozpatrzeniu wniosku Pana Adama Szulca Prezesa Zarządu Szulc-Euphenics.com p. Spółka Akcyjna w przedmiocie sygnalizacji podejrzenia naruszenia zasad uczciwej konkurencji w obszarze wydatkowania środków publicznych w ramach projektu dofinansowania gmin w zakresie zaopatrzenia w kompostowniki, nie uwzględnia ww. wniosku.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Sejmiku Województwa Małopolskiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

W dniu 16 sierpnia 2024 r. do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego wpłynęło pismo złożone w trybie art. 229 pkt. 5 Kodeksu postępowania administracyjnego w związku z art. 227 KPA przez Pana Adama Szulca Prezesa Zarządu Szulc-Euphenics.com p. Spółka Akcyjna, w przedmiocie sygnalizacji podejrzenia naruszenia zasad uczciwej konkurencji w obszarze wydatkowania środków publicznych w ramach projektu dofinansowania gmin w zakresie zaopatrzenia w kompostowniki.

W treści korespondencji Wnioskodawca wskazał, że w Jego mniemaniu specyfikacje (informacje o warunkach programu) ogłaszane w uproszczonym trybie (art. 2 UZP - w kwantyfikacjach pon. 130 tys. pln) zwierały zapisy faworyzujące rozwiązanie technologiczne bez dopuszczania opcji, rozwiązań fakultatywnych. Jak poinformował Wnioskodawca, wstępna analiza losowo wybranych gmin wskazała na to, że jeden podmiot komercyjny został beneficjentem odnośnych postępowań w gminach. Wnioskodawca postawił tezę, że rzeczony podmiot komercyjny zmonopolizował gros postępowań/konkursów w gminach w ramach wzmiankowanego projektu, co mogło spowodować naruszenie zasad uczciwej konkurencji, a ewentualne negatywne skutki takiego stanu mogą również rykoszetem w złym świetle stawiać Zarząd Urzędu Marszałkowskiego.

Zgodnie z art. 30a ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa w związku z § 55 pkt 5 Statutu Województwa Małopolskiego, Sejmik województwa rozpatruje: skargi na działania zarządu województwa i wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, wnioski oraz petycje składane przez obywateli, w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji.

W dniu 29 sierpnia 2024 r. Przewodniczący Sejmiku Województwa Małopolskiego, działając na podstawie § 20 ust. 2 pkt 16 i 17 Statutu Województwa Małopolskiego, zwrócił się do Marszałka Województwa Małopolskiego z prośbą o zajęcie stanowiska w sprawie przedmiotowego wniosku.

Z informacji przekazanych przez Marszałka Województwa Małopolskiego wynika, że w pierwszej kolejności należy odnieść się do kwalifikacji prawnej pisma. Artykuł 227 KPA wskazuje, że przedmiotem skargi może być w szczególności zaniedbanie lub nienależyte wykonywanie zadań przez właściwe organy albo przez ich pracowników, naruszenie praworządności lub interesów skarżących, a także przewlekłe lub biurokratyczne załatwianie spraw. Autor pisma nie wskazuje, że ze strony Zarządu Województwa Małopolskiego doszło do uchybień wymienionych w przywołanym przepisie. Wyraźnie powołuje, iż rozumie że to nie województwo jest organizatorem zakupów, a ewentualne uchybienia są po stronie gmin. Natomiast na podstawie art. 241 KPA przedmiotem wniosku mogą być w szczególności sprawy ulepszenia organizacji, wzmocnienia praworządności, usprawnienia pracy i zapobiegania nadużyciom, ochrony własności, lepszego zaspokajania potrzeb ludności.

Jak wskazał Marszałek Województwa Małopolskiego Autor pisma koncentruje się na przyszłych działaniach organów administracji. W szczególności:

- 1) w wielu miejscach tekstu zwraca uwagę na potrzebę ulepszenia mechanizmów związanych z realizacją projektów dofinansowania. Na przykład, sugeruje, że „inne województwa powinny wziąć przykład z programu realizowanego w woj. małopolskim z uwzględnieniem wniosków”, co wskazuje na intencję poprawy przyszłych działań administracji,.
- 2) w kilku miejscach zaznacza, że Urząd Marszałkowski działał „bona fides (w dobrej wierze)”, „pro publico bono” i że intencje inicjatywy były społeczne i uzasadnione. Sugeruje to, że celem nie jest oskarżenie o złe intencje, ale raczej współpraca na rzecz usprawnienia działań administracji.
- 3) w tekście kilkakrotnie wskazuje się, że „nie przesądzamy o tym, że nastąpił delikt prawny”, a pismo ma raczej na celu sygnalizowanie problemu i podzielenie się wątpliwościami. Autor podkreśla, że nie ma pewności co do naruszeń prawa, co może być odebrane jako próba zwrócenia uwagi na potrzebę poprawy procedur.
- 4) wnioskodawca sugeruje, aby sprawa została szczegółowo sprawdzona przez odpowiednie instytucje, podkreślając jednocześnie, że monopolizacja zamówień przez jeden podmiot może być efektem „błędu/niedopatrzenia”, a nie celowego działania. Takie sformułowanie wskazuje na proaktywny charakter wniosku, który ma na celu poprawienie procedur, aby nie dochodziło nawet do podejrzenia naruszenia konkurencyjności na rynku.
- 5) Autor wskazuje, że „pierwotny dysponent środków publicznych powinien dochować wszelkich starań w obszarze właściwej walidacji zainicjowanego projektu”. Takie sformułowanie może być odebrane jako sugestia usprawnienia procesu nadzorowania projektów finansowanych z publicznych środków.
- 6) wnioskodawca odnosi się do procedur sprawdzających stosowanych w niemieckich landach i francuskich departamentach, sugerując, że wprowadzenie podobnych praktyk w Polsce mogłoby

usprawnić funkcjonowanie projektów publicznych. Takie odwołanie do dobrych praktyk może być postrzegane jako konstruktywna propozycja ulepszeń.

Ostatecznie mając na względzie art. 222 KPA („O tym, czy pismo jest skargą albo wnioskiem, decyduje treść pisma, a nie jego forma zewnętrzna”), zdaniem Zarządu Województwa Małopolskiego, rzezone pismo powinno być traktowane jako wniosek.

Odnosząc się do zawartości merytorycznej wniosku Marszałek Województwa Małopolskiego poinformował, że warunki programu dofinansowania gmin w zakresie zaopatrzenia w kompostowniki nie mogły naruszyć zasad konkurencyjności. Samorząd Województwa Małopolskiego przed ogłoszeniem programu dokonał ogólnego rozeznania jakie produkty w tym zakresie były do zakupienia. Zapotrzebowanie na kompostowniki mogło być zapewnione przez różnych producentów. Z samej treści pisma wynika, że jeden producent nie zapewnił dostarczenia do wszystkich jednostek samorządu terytorialnego uczestniczących w projekcie Województwa Małopolskiego.

W warunkach naboru jedynie ogólnie wskazano, iż odnośnie pojemności kompostowników wskazano minimalną uśrednioną pojemność kompostownika 720 l. Podobnie nie określono procentowego składu materiału pochodzącego z recyklingu, z którego kompostownik ma zostać wykonany. W zakresie konkretnej wielkości i konkretnego składu materiału decyzję podejmowała jednostka samorządu terytorialnego w zależności od zapotrzebowania mieszkańców i wielkości działek na terenie gminy.

Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że udzielenie każdego zamówienia publicznego regulują przepisy ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U z 2024 r., poz. 1320), które stosuje się do jednostek sektora finansów publicznych, w skład którego wchodzi jednostki samorządu terytorialnego, a zatem za wybór trybu postępowania w powyższym zakresie oraz wykonawcy zamówienia, odpowiada samorząd gminny.

Kontrola na podstawie umowy dotacji zgodnie z obowiązującymi przepisami może dotyczyć wyłącznie takich kwestii jak wysokość wydatkowanej kwoty z dotacji, termin wydatkowania przekazanych środków, przedmiot zakupu (czy mieści się w minimalnych kryteriach kompostowników), zastosowanie prawa zamówień publicznych (jeżeli było to wymagane), kwestia nieodpłatnego przekazania/udostępnienia mieszkańcom, kwestia oznakowania kompostowników w logo Województwa.

Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U.2024.566 t.j.) organy samorządu województwa nie stanowią wobec powiatu i gminy organów nadzoru lub kontroli oraz nie są organami wyższego stopnia w postępowaniu administracyjnym. W tym zakresie zgodnie z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2024.609 t.j.) właściwy jest Prezes Rady Ministrów i wojewoda, a w zakresie spraw finansowych – regionalna izba obrachunkowa. Regionalne izby obrachunkowe w ramach swoich czynności kontrolnych badają stosowania przepisów prawa zamówień publicznych, a w zakresie wydatków nie objętych prawem zamówień publicznych – stosowanie wymogów wynikających z art. 44 ustawy o finansach publicznych. Zgodnie z tym przepisem jednostki sektora finansów publicznych dokonują wydatków zgodnie z przepisami dotyczącymi poszczególnych rodzajów wydatków, które powinny być dokonywane: w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów.

Podsumowując powyższe argumenty Zarząd Województwa Małopolskiego traktując przedmiotowy wniosek jako cenną obywatelską inicjatywę, to mając na względzie kwestie formalne, wniosek jednak o jego odrzucenie.

Komisja ds. Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Małopolskiego obradowała w sprawie wniosku na posiedzeniu w dniu 14 października 2024 r., po zapoznaniu się z dokumentacją w sprawie oraz przeprowadzeniu analizy wniosku podzieliła przytoczone powyżej stanowisko Zarządu Województwa Małopolskiego.

Mając na uwadze ustalony powyżej stan faktyczny oraz przedstawione uzasadnienie faktyczne i prawne, Komisja ds. Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Małopolskiego negatywnie zaopiniowała wniosek. W związku z tym Komisja ds. Skarg, Wniosków i Petycji Sejmiku Województwa Małopolskiego wystąpiła do Sejmiku WM z inicjatywą uchwałodawczą w przedmiocie podjęcia przez Sejmik WM niniejszej uchwały.

Jednocześnie, czyniąc zadość wymogom art. 247 w związku z art. 238 § 1 zd. 2 in fine ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego Sejmik Województwa Małopolskiego poucza, że zgodnie z art. 246 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego wnioskodawcy niezadowolonemu ze sposobu załatwienia wniosku służy prawo wniesienia skargi w trybie określonym w Dziale VIII Rozdziale 2 Kodeksu postępowania administracyjnego.